

NOTĂ DESPRE ȘEDINȚA COMISIEI ISTORICILOR ROMÂNI ȘI SLOVACI
ALBA IULIA, 19-23 SEPTEMBRIE 2011

Comisia de istorie româno-slovacă și-a continuat activitatea întrunindu-se la Alba Iulia, lucrările fiind găzduite de Universitatea „1 Decembrie 1918”. La cea de a IX-a conferință au participat: în calitate de președinte al părții române, Prof. univ. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, Prof. univ. dr. Eva Mârza, secretar științific, Prof. dr. Constantin Hlihor, Conf. dr. Marcela Sălăgean, Dr. Pavel Huszárík, Drd. Juraj Vanko.

Secția slovacă a fost condusă de PhDr. Stanislav Mičev, președinte; PhDr. Marek Syrný PhD., secretar, alături de care au participat PhDr. Jozef Bystrický CSc., PhDr. Miroslav Kmet, PhDr. Marian Uhrín PhD., Mgr. Bernadeta Ottmárová.

La întrunirea istoricilor României și Slovaciei a participat din partea Slovaciei președintele nou ales din partea Academiei de Științe Slovace, PhDr. Stanislav Mičev, directorul reprezentativului Muzeu al Resurecției Naționale Slovace (Slovenské Národné Povstanie) de la Banská Bystrica, înlocuindu-l pe primul președinte, DrSc. Milan Krajčovič, care împreună cu Prof. univ. dr. Pompiliu Teodor, membru corespondent al Academiei Române, au reînființat Comisia mixtă de istorie româno-slovacă¹.

Așa cum prevede protocolul, în cadrul întrunirii a avut loc al nouălea simpozion cu tema: *Evenimentele de la 23 August 1944 din România și insurecția slovacă din 29 august 1944. Consecințele lor asupra eliberării României și Slovaciei și a sfârșitului celui de al Doilea Război Mondial*. La Ședința internă a Comisiei s-au tratat și soluționat problemele organizatorice și perspectivele colaborării.

Lucrările Comisiei au fost deschise de președinții celor două secțiuni. Domnul Nicolae Edroiu a rostit cuvinte de salut adresate delegației slovace, referenților și oaspeților participanți la reuniune. În cuvântul său l-a salutat pe noul președinte al părții slovace a Comisiei, domnul PhDr. Stanislav Mičev, care a preluat conducerea Comisiei după pensionarea fostului președinte, PhDr. Milan Krajčovič DrSc., aflat la conducerea părții slovace a Comisiei de la începutul activității acesteia, în anul 1996. Domnul Stanislav Mičev a mulțumit părții române pentru pregătirea celei de a IX-a întruniri, ca și pentru programul științific și cultural propus.

Simpozionul organizat în cadrul reuniunii de la Alba Iulia a urmărit problematica Insurecției din august 1944 în România și Slovacia (Stanislav Mičev, Jozef Bystrický, Marek Syrný), acțiunile concrete de pe front (Marcela Sălăgean, Marian Uhrín), urmările trecerii frontului pentru populația civilă (Pavel Huszárík, Miroslav Kmet), impactul evenimentelor pentru prezentul și viitorul fiecărei țări (Vasile Pușcaș, Nicoleta Alexandrina Huszáríková, Juraj Vanko), consecințele geostrategice și geopolitice ale evenimentelor din România și aria central-europeană (Constantin Hlihor, Mihai Alexandrescu, Michal Šmigel), în final fiind discutate convențiile de

¹ Întrunirea Comisiei de la Alba Iulia era prevăzută pentru anul 2010, dar, din motive organizatorice obiective, desfășurarea ei a fost amânată pentru anul 2011. Acest fapt nu va împiedica, însă, asupra organizării următoarei reuniuni, din toamna anului 2012, revenindu-se astfel la regula de organizare din doi în doi ani, după cum prevăd protocoalele anterioare.

armistițiu. Trei referate propuse din partea istoricilor minorității slovace din vestul României s-au referit la impactul războiului și implicit al perioadei următoare asupra populației slovace de la granița de vest a României.

Din punctul de vedere al abordării precedentelor întruniri, partea română a adus contribuții privind istoriografia românească (Nicolae Edroiu) și o informare despre slovacistica din România pentru perioada 2008-2010 (Eva Mârza). În vederea publicării rezultatelor discuțiilor din Alba Iulia, s-a propus elaborarea unei bibliografii selective a românisticii în Slovacia, așa cum se obișnuia la întrunirile trecute. Totodată, s-a subliniat și contribuția socială mai largă a Comisiei istoricilor României și Slovaciei, care oferă o dimensiune istorică relațiilor diplomatico-economice ale țărilor noastre, întărind legăturile prietenești tradiționale.

Publicarea referatelor din ședințele Comisiei mixte reprezintă o valoare durabilă în istoria relațiilor contemporane dintre Slovacia și România, de această dată propunându-se editarea lor sub forma unei monografii bilingve, cu contribuția ambelor părți ale Comisiei. Comisia a constatat îndeplinirea obiectivelor propuse la întrunirea precedentă de la Bratislava din mai 2008. Partea slovacă a informat despre pregătirea publicării contribuțiilor de la această întrunire în revista *Historické štúdie* sau într-un alt periodic de specialitate.

Partea română a înmânat Secției slovace volumele conținând traducerea istoriei Slovaciei (*Scurtă istorie a Slovaciei*, București, Editura Enciclopedică, 2011) și lucrarea doamnei Oana Bodea (*Un timp al schimbărilor. Renașterea națională a popoarelor din Europa Centrală în Aufklärung și Vormärz. O istorie comparată*, București, Editura Rao, 2011), care de fapt reprezintă o paralelă între activitatea intelectualilor vremii din Transilvania și Slovacia, inițial o teză de doctorat susținută la Universitatea din Alba Iulia. Ca și la întrunirile precedente, s-a constatat nevoia de intensificare a colaborării științifice dintre țările noastre, prin sporirea numărului stagiilor de cercetare și adâncirea studiului relațiilor istorice comune sub noi aspecte.

Întrunirea Comisiei s-a soldat și cu un program cultural constând din vizitarea monumentelor și a instituțiilor științifice din Alba Iulia și din împrejurimi, care a avut ecou în presa locală.

La ședința internă de închidere din 22 septembrie 2011, cei doi președinți au evaluat în mod pozitiv lucrările celui de al IX-lea simpozion comun al Comisiei. S-a acceptat forma comună a protocolului. Comisia a mai discutat problema pregătirii viitoarei întruniri, care va avea loc în Slovacia, în septembrie 2012. S-a hotărât ca la această a zecea sesiune, care va avea loc, conform protocolului, în Slovacia, la Banská Bystrica, tema dezbaterii să fie *Colonizarea valahă în Slovacia și colonizarea slovacă în România*.

EVA MÂRZA